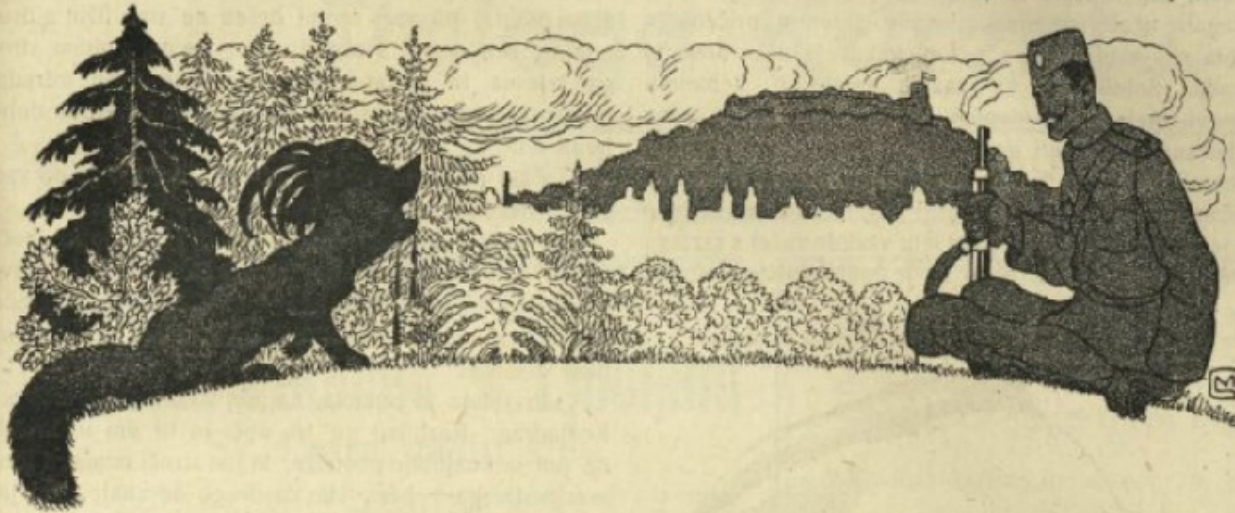

SLOVENCIMED SVETOVNIMA VOJNAMA

Oglej si karikaturi iz satiričnega lista Kurent (1918) in odgovori na vprašanje.

Pojasni mednarodne okoliščine, ki so omogočile nastanek Države SHS.

Manica:

Lahu se cede sline po Ljubljani.

Lah: „Veruj da že davno
te ljubim gorko!
Bi mi li podala
srce in roko?“

Ljubljana: „Joj, res si na glasu
kot zviti lisjak,
a vendar se zdiš mi
največji bedak.

Le beži in króti
po meni pohlep,
sicer se bo skrajšal
kosmati tvoj rep!“

Srce poklonila
sem Srbinu v dar,
on je in ostane
moj skrbni čuvar.

In če on zavzdignil
nad taboj bo pest,
ne boš me več skušal
dobiti v posest.

S pomočjo pesmice pojsani okoliščine, v katerih je prišlo do združitve med Državo SHS in Kraljevino Srbijo v Kraljevino SHS.

**Ugotovi kdo je
kdo in kakšna
so pričakovanja.**

„ . . . in ti dobri moj Jugoslovan, vzemi preostali košček tvoje pogače, . . . pomazana še z našimi najiskrenejšimi simpatijami . . . !“

Kako so bile določene slovenske meje v Kraljevini SHS

Boj za meje je potekal predvsem na pariški mirovni konferenci, kjer so se prestavniki Kraljevine SHS, pod nadzorom zmagovite antante pogajali z Avstrijo, Italijo in Madžarsko.

Narodnostne meje nove države so potekle skozi zgodovinsko in jezikovno narodnostno mešana območja, zato praktično ni bilo mogoče potegniti črte, ki ne bi prizadela interese tega ali onega naroda.

SEVERNA MEJA - meja z Avstrijo na Štajerskem

Rudolf Maister, slovenski general in pesnik

Vprašanje meje na Štajerskem je določil vojaški poseg generala Maistra, ki je s svojimi prostovoljci zasedel Maribor in dolino Drave. Tako je mariborskim Nemcem preprečil priključitev tega območja k Avstriji.

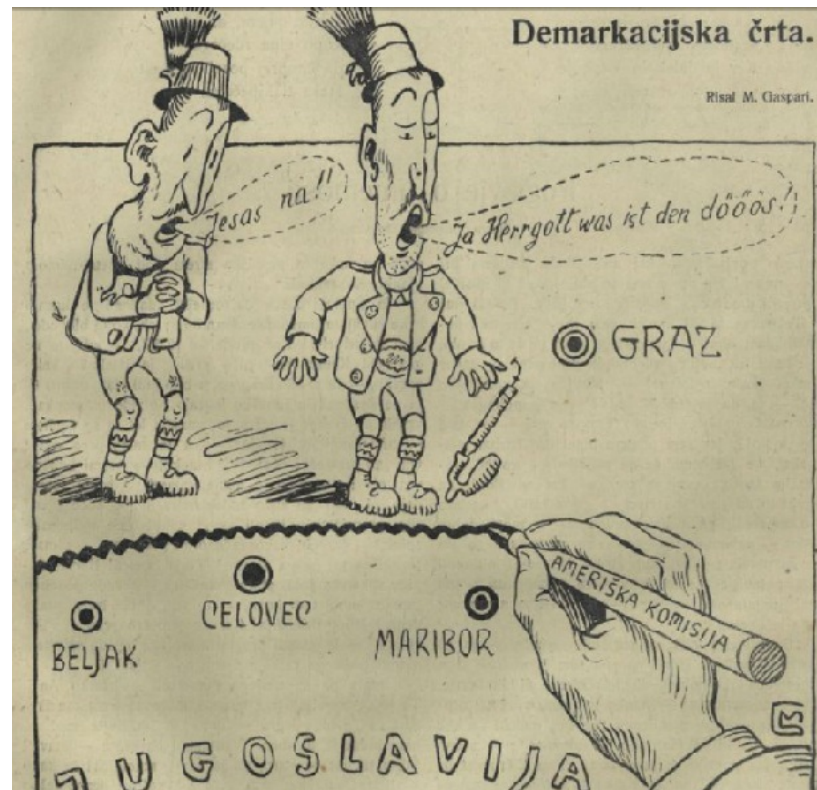
Mejo na reki MURI je potrdila tudi pariška mirovna konferenca!

Pozor - 23. november praznujemo v Sloveniji kot državni praznik: Dan Rudolfa Maistra!

SEVERNA MEJA - meja z Avstrijo na Koroškem

Slovenske prostovoljske enote, ki so jih vodili častniki Maister, Malgaj in Lavrič so poskušale zasedeti južno Koroško. Vneli so se hudi boji med slovensko in avstrijsko vojsko.

Na pariški mirovni konferenci so zato velike sile (VB, F, ZDA) predlagale razdelitev spornega ozemlja na dve coni, v katerih naj se prebivalstvo s **plebiscitom** odloči o svoji državni pripadnosti.

Demarkacijska črta je ločevala sprte strani do izvedbe plebiscita

„Zibelka slovenstva.“

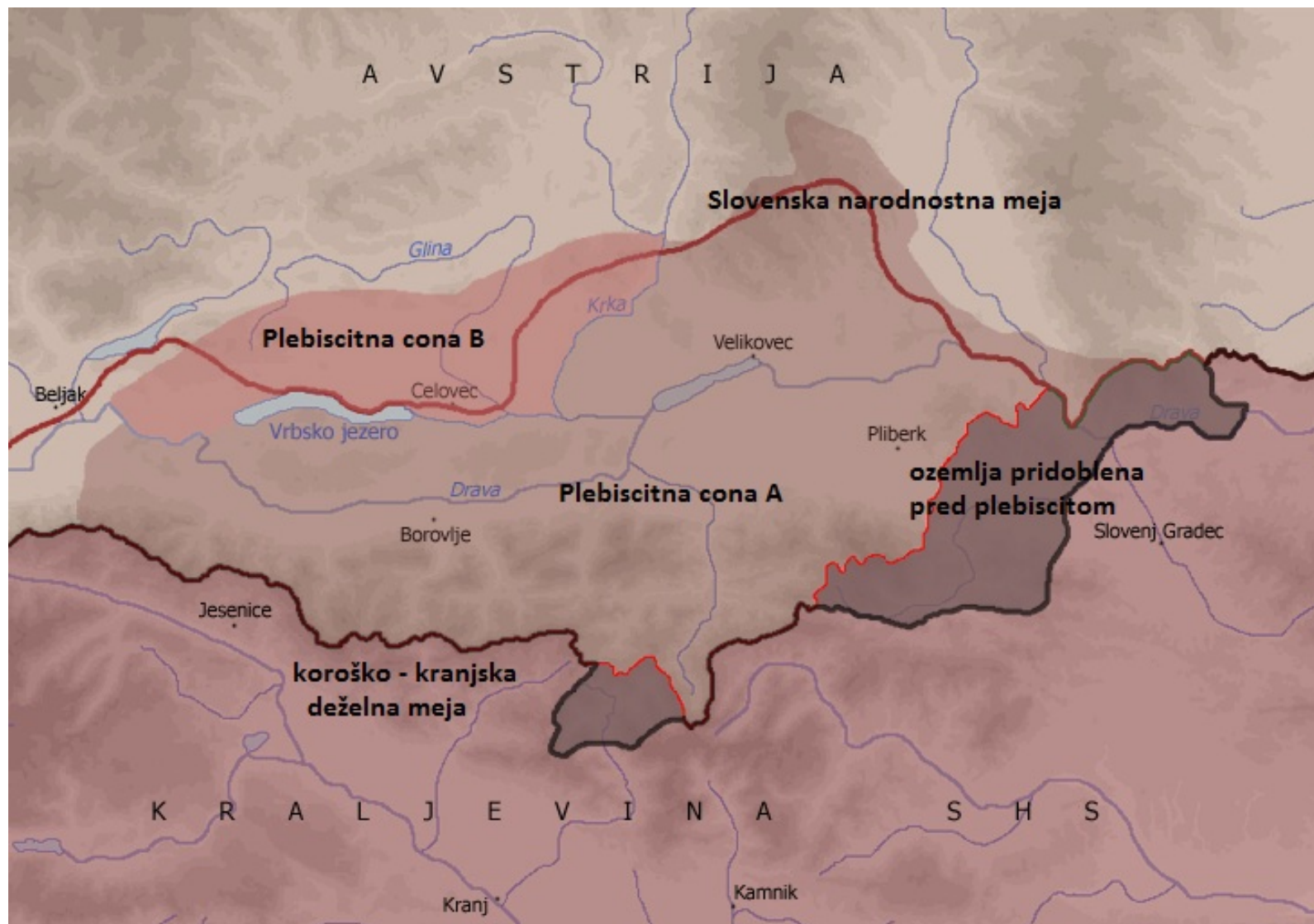
Risal M. Gaspari.

Slovenija: „Ljubi stric, prosim, spodite vendar tega nerodneža iz moje zibelke!
Srbini: „Boga mi, ven iz zibelke!“

**V obdobju pred plebiscitom
južno Koroško s Celovcem
zasede srbska vojska
Kraljevine SHS.**

KOROŠKI PLEBISCIT - plebiscitne cone

KOROŠKI PLEBISCIT - plebiscitna propaganda

Kako boš glasoval?

1. V nedeljo, 10. oktobra, pojdeš na glasovališče.
2. Predsedniku občinske glasovalne komisije pokaži glasovalno izkaznico!
3. Če si jo izgubil, pojdi vseeno glasovat. S seboj vzemi kakšno uradno potrdilo, da si ti res tisti, ki je vpisan v glasovalni imenik (na primer: krstni list ali domovinski list ali poročni list ali delavsko knjižico ali podobno).
4. Predsednik občinske glasovalne komisije ti bo odzval izkaznico in dal prazno kuverto (poglej, če je res prazna!) in eno belo in eno zeleno glasovnico.
5. Zelena glasovnica velja za Nemško Avstrijo, bela pa za našo Jugoslavijo.
6. S kuverto in obema glasovnicama greš v posebno sobo, kjer te nihče ne vidi.
7. V tej sobi vtakni v kuverto belo glasovnico, potem pretrgaj zeleno glasovnico na dva kosa in tudi ta dva kosa daj v kuverto, tako da je v kuverti bela glasovnica cela, od zelene pa oba kosa. Ne od bele, ne od zelene ne sme nič manjkati!
8. Nato kuverto zapri, oslini rob in jo dobro zalepi.
9. Potem greš iz sobe zopet k predsedniku in mu izročiš to kuverto.

S tem si svojo dolžnost izpolniš.

Živela Jugoslavija!

Koroški Slovenci!

Ljudsko glasovanje ni boj med nami in Nemci, kakor lažejo placarji krajski agitatorji.

**Naša sprava, naša čela, naša vera,
vse naše pravice**

se nam še po mirovni pogodbi zagotovljene.

Pri plebiscitu gre le za to, ali bo po želji ljubljanskih koritarjev

naša domovina raztrgana,

ki je bila že več kot tavnend let skupaj, **ali ne!**

Torej vsak in vsaka od nas Slovencev in Slovenk, ki voli za republiko Avstrijo,

ni noben Judaž.

Judaži so se čni krajski advokati, ki so svoj lasten red prodali krivovernim Srbom.

Dobri Slovenci, kakor monsinjore Podgorc, župnika Petinig in Krlia!

se na naši strani!

Na naši strani je prevladajoča večina vseh Korošcev.

Na naši strani je prava svestoba,

pri Jugoslovanih pa srbsko hlapčevanje!

Na naši strani je mir,

pri Jugoslovanih pa vojska!

Na naši strani je Celovec in Je Bejak,

čres Karavanke ne bomo hodili!

Na naši strani ne poznamo štelung,

pri Jugoslovanih bi morali ajnrukat za srbskega kralja Petra!

Na naši strani vlada ljudstvo v svoji celoti,

pri Jugoslovanih nečaj velikoglavcev-ljudstvo pa je brezpravno!

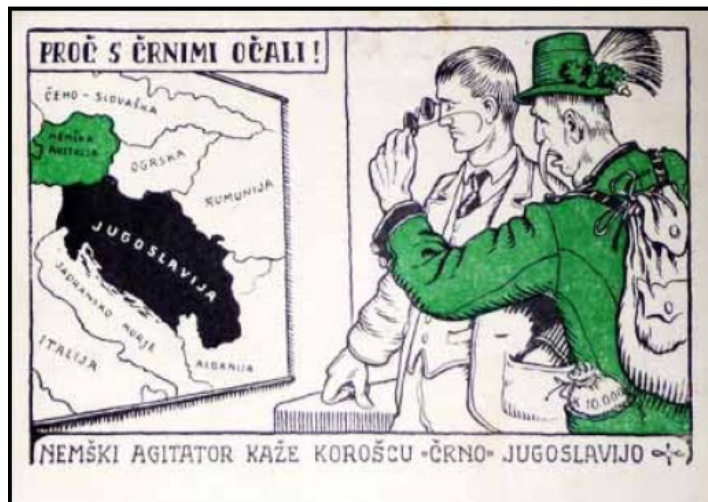
Koroški knezočkof je z ostrimi besedami obsedel delovanje hujakočev — farjev in posebno generalvikara v Dobnerhvanu.

In zato obsedimo tudi mi vse to nepravno, brezstidno hujakarstvo!

Stedi se našemu škofu in studi se nam!

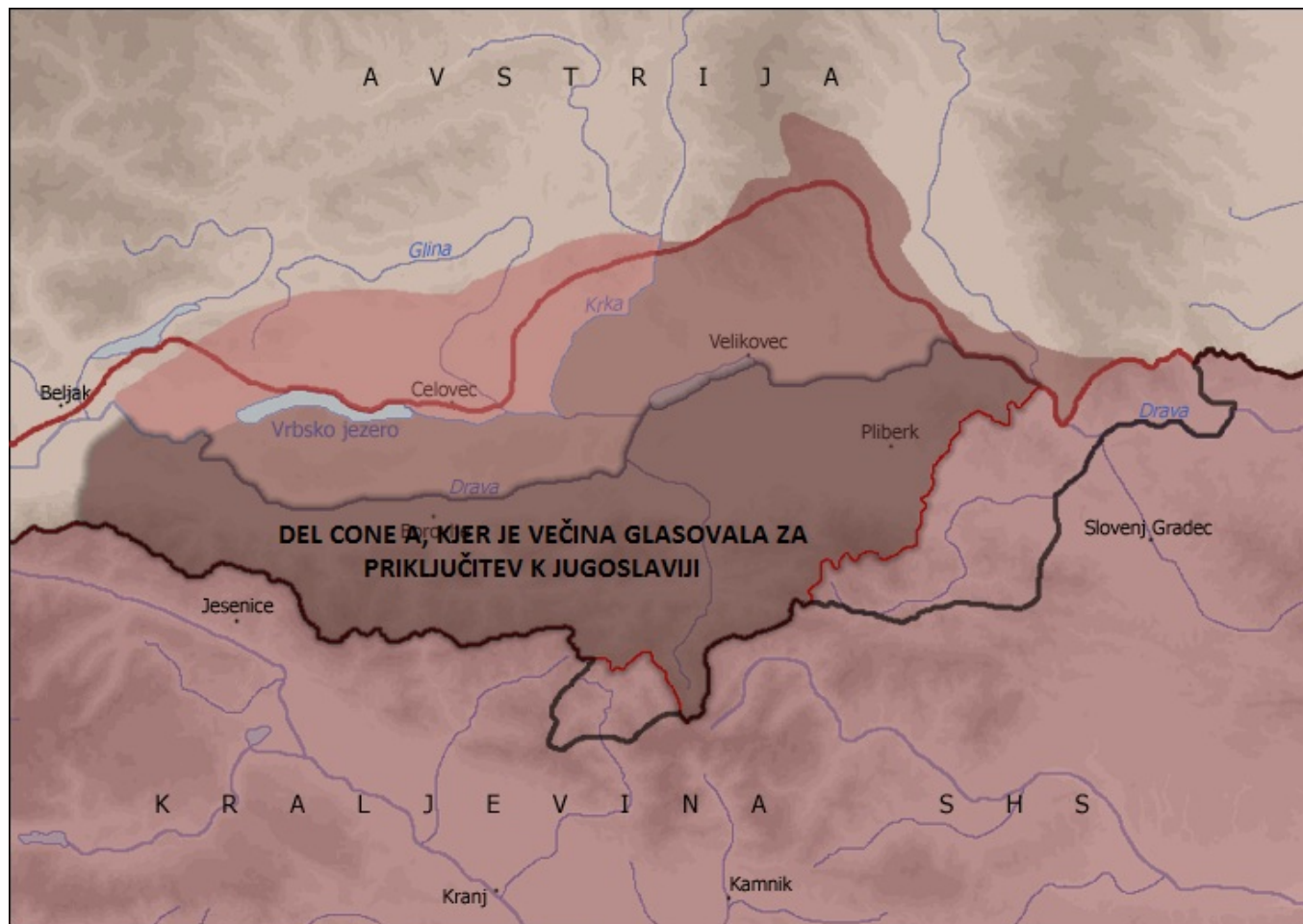
Slovenski Korošci volimo vsi, možje in ženske

zeleno!

KOROŠKI PLEBISCIT - izvedba in rezultat

10. 10. 1920

S pomočjo besedila v učbeniku na strani 53 ugotovi rezultat glasovanja v coni A.

Zakaj v coni B niso izvedli plebiscita?

ZAHODNA MEJA - meja z Italijo

Reševanje mejnega vprašanja, kljub temu, da je prodor italijanske vojske zaustavljen šele pri Vrhniki, po diplomatski poti.

Zakaj je italijanska stran v prednosti?

Mejno vprašanje se je rešilo leta 1920 z Rapalsko pogodbo, po kateri je četrtna slovenskega etničnega ozemlja s približno 300 000 prebivalci prišla pod italijansko oblast. prizadeti so bili tudi Hrvati.

S pomočjo besedila v učbeniku na stani 54 natančno določi potek mejne črte.

Katera ozemlja še pripadejo Italiji?

Kako so Italijani poimenovali priključeno ozemlje?

SEVERNA MEJA - določitev meje Madžarsko (Trianonska pogodba)

Leta 1919 je na Madžarskem izbruhnila komunistična revolucija po ruskem vzgledu. Pri dušenju le te je v sklopu antantnih sil sodelovala tudi vojska Kraljevine SHS in zasedla Prekmurje.

S trianonsko pogodbo je Prekmurje pripadlo Kraljevini SHS.

Niso pa velesile dovolile priključitve Porabja, ki je še danes v okviru madžarske.

Z določili londonskega pakta smo Slovenci po koncu prve svetovne vojne izgubili kar tretjino slovenskega etničnega ozemlja. Po rapalski pogodbi je Italiji pripadel velik del zahodne Slovenije, s čimer je okoli 400.000 Slovencev ostalo v Italiji, del Koroške pa je bil izgubljen s plebiscitom v prid Avstrije, s čimer je bilo od slovenskega ozemlja odtrganih še okoli 120.000 Slovencev. Dobro se je izšlo le za Štajersko, kjer je veliki vojskovodja in domoljub Rudolf Maister pravočasno prepoznal nevarnost ter slovensko ozemlje rešil še pred izgubo Štajerske. Tudi po popravku meja leta 1920 v korist Kraljevine SHS, ko je bilo Sloveniji priključeno Prekmurje, se stanje ni prav dosti spremenilo.

Slovensko etnično ozemlje